"Polyglotte et globetrotter"

Perinteinen Lääkäriseura Coccyx ry:n talvikokous pidettiin perjantaina 31.1.2025 Oodin Aura-tilassa. Mukana olivat Anja, Emmanuel, Erkki, Maija, Marja ja Jussi, Nora Kalso tieteellis-teknisestä seurasta, Paula ja Martti, Pirkko sekä Virve.

Ystävämme, aikaisempi tiedeattasea, kasvihuonekaasuja tutkivan ICOSin strategiajohtaja ja FM (suomen kieli) **Emmanuel Salmon** kertoi ***monista kielistään***. Niitä onkin tutkijan ja diplomaatin vaiheiden ohella tullut opiskelluksi peräti 17 kappaletta. Elsass-Lothringenissa eli Alsace-Lorrainessa raja on siirtynyt edestakaisin, joten myös kielet. Emmanuelin kotikielenä on ranska mutta äidin suvun ja laulujen kielenä elsassilainen dialekti. Koulussa tuli ”helppo englanti ja vaikea saksa”. Sitten 80-luvun hengessä venäjä kiehtovien kyrillisten kirjainten myötä ja myös avautuvan maan espanja.

Diplomi-insinöörin opintojen ja väitöstyön ohella kiinnostivat kreikka ja ”äidin kieli” elsassi. Eksoottisempia haasteita ovat olleet portugali, kiina, jiddishi, japani. Matkakohteena Suomi kiinnosti, tiedeattasean työ alkoi 2008 ja sitten kieliopinnot yliopistossa. Välillä piti olla nelivuotisjakso Tukholmassa, missä syveni ruotsi, joka on ”saksaa ilman kielioppiaan”. Pohjoissaame, norja, tanska ja viimeisimpänä islanti täydensivät maisterintutkinnon 2021. Emmanuelin synnyinseudun kaksikielisyys innoitti tutkielmaan ”Vapaus ja suomalaisuus”, joka tarkastelee kieli-ideologioita ja vallankäytön keinoja paljastuu pakkoruotsikeskustelussa.

Puoli tusinaa kieltä on Emmanuelin aktiivikäytössä. Englanti on työkieli, mutta siihen ei ole tunnesuhdetta. Oopperafania ei italia miellytä, vaikka se sopii suomalaiseen suuhun. ”Miten kielet pysyvät päässä järjestyksessä?” Samanlaisuudet voivat sekoittua, mutta esim. saksan ja ruotsin syntaksi on erilainen. Useamman kielen jälkeen uuden oudommankin oppiminen helpottuu, mutta osaaminen pysyy erilaisena kuin äidinkielellä.

Kollegamme, luontokuvaaja, LT **Marja Ai**ra kuvittaa maailmanmatkojaan Facebookissa. **Miksi Sénégal** keväällä 2024? Kielen kertausopintojen takia, koska ranska on kolonialismiperuja maan virallinen kieli, kertoo Marja. Valtaosa kansasta käyttää kuitenkin wolofia yli 30 kielen maassa. Aiemmissa tapaamisissa nähtyjen upeiden lintujen ja eläinten sijaan kameran kohteina olivat värikkäästi puetut ihmiset. Kuten muutenkin Afrikassa, kuvaamista ei mielellään sallita. Marja tuumi, ettei kyse ole pelko ”sielun vangitsemisesta”, vaan ymmärret-tävä haluttomuus olla vieraan turistin kohteena, kuin jokin villieläin.

Vaatekankaat, muraalitaide ja venekoristelut ovat loistavia, vaikka pääkaupunkia Dakaria syrjemmät kadut ja asumukset ovat aika repaleisia. Senegal itsenäistyi rauhallisesti 1960. Aikoinaan Goren saari oli orjasatama, jonne eri heimot myivät naapureitaan valkoisten orjakauppiaiden laivoihin. Valtaosin islamilainen Sénégal on uskonnon suhteen suvaitsevainen. Muslimien ja katolisten hautoja on rinnakkain valkoisista simpukankuorista muodostuneella saarella.

Runoilijan ja sivistyneen poliitikon, kristityn Léopold Sédar Senghorin, joka oli Ranskan Akatemian jäsen, ideologina oli *négritude*. Siinä arvostetaan omaa afrikkalaista kulttuuria ja historiaa ja mustaa tietoisuutta. 50 metriä korkean ”Afrikan renessanssin” mahtavan patsaan

rakensivat pohjoiskorealaiset 2010. Maapähkinän viljely on köyhälle maalle tärkeä, ja kalastus, missä paikallisten saalista verottavat kiinalaiset isot troolarit.

Jälkipuinti ja päivällinen Vaakunan ravintola Kymppikerroksessa päätti mukavan tapaamisen.